

مرکز تهران غرب
دانشکده: مدیریت و حسابداری
مرکز تهران غرب

پایان نامه

برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد
رشته مدیریت اجرایی
گروه مدیریت و حسابداری

**بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی زنان
(مطالعه موردی: انجمن زنان مدیر کارآفرین)**

سولماز سرابی ورزقانی

استاد راهنما: دکتر علی ربیعی

استاد مشاور: دکتر محمد مهدی پرهیزگار

تیر ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره
تاریخ
پیوست

تصویب نامه

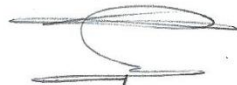
پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت اجرایی

" بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی و ابعاد آن بر کارآفرینی
زنان: مطالعه موردی انجمن زنان کارآفرین ایران "

ساعت: ۹/۳۰ - ۱۰/۳۰
درجه ارزشیابی: خیلی خوب

تاریخ دفاع: ۹۲/۰۴/۱۱
نمره: ۱۸٫۶۵
هیات داوران

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اساتید
	رئیس	دکتر علی ربیعی	استاد راهنما
		دکتر محمد مهدی پرهیزگار	استاد مشاور
		دکتر بهروز لاری سمنانی	استاد داور

نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر بهروز لاری سمنانی

اینجانب دانشجوی ورودی سال مقطع کارشناسی ارشد رشته گواهی می نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می دانم و جوابگوی آن خواهم بود. دانشجو تأیید می نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو

تاریخ و امضاء

اینجانب دانشجوی ورودی سال مقطع کارشناسی ارشد رشته گواهی می نمایم چنانچه براساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

ام و نام خانوادگی دانشجو

تاریخ و امضاء

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می باشد.

ماه و سال

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم

که شمع وجودشان همواره روشنایی بخش مسیر من است.

تقدیر و تشکر

در راستای به‌ثمر رسیدن این پژوهش، از جناب آقای دکتر ربیعی که راهنمایی علمی این پژوهش را به‌عهده داشتند و نیز از جناب آقای دکتر پرهیزگار به‌عنوان استاد مشاور تقدیر و تشکر می‌نمایم.

چکیده:

موضوع کارآفرینی زنان امروزه یکی از مباحث مهم و قابل توجه در حوزه مطالعات کارآفرینی می باشد. بیشتر مطالعات انجام گرفته در زمینه کارآفرینی زنان متمرکز بر ویژگی های شخصیتی زنان کارآفرین و نیز محدودیت ها و موانع و چالش های پیش روی این زنان بوده است و می توان گفت ساختارهای احاطه شده اجتماعی در این میان به عنوان عاملی مهم کمتر مورد توجه قرار گرفته است. لذا این پژوهش به مطالعه نقش سرمایه اجتماعی در کارآفرینی زنان می پردازد. پژوهش حاضر ادعا می کند که سرمایه اجتماعی و ابعاد سه گانه آن یعنی بعد ساختاری، بعد رابطه ای و بعد شناختی بر کارآفرینی زنان تاثیر گذار می باشد؛ چرا که دسترسی کارآفرینان به سرمایه اجتماعی امکان دسترسی آنها را به اطلاعات غنی، کسب منابع مالی و دسترسی به حمایت های اجتماعی در طی فرایند کارآفرینی فراهم می آورد که از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد و کارآفرینان خود به تنهایی قادر به کسب این منابع نمی باشند.

هدف اصلی این پژوهش عبارتست از بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی و ابعاد آن بر کارآفرینی زنان. جامعه آماری این پژوهش، ۶۱ نفر از زنان عضو انجمن زنان مدیر کارآفرین می باشند که به سوالات پرسشنامه طراحی شده پاسخ گفتند و داده های حاصله با استفاده از نرم افزارهای آماری Spss و Lisrel مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. همچنین به علت محدود بودن جامعه آماری و در راستای تکمیل یافته های حاصل از پرسشنامه ها، حجم نمونه ای از زنان کارآفرین انتخاب گردید و به سوالاتی در قالب مصاحبه نیم ساختار یافته پاسخ گفتند.

یافته های پژوهش حاکی از آن است که رابطه مثبت و معناداری میان سرمایه اجتماعی و هر سه بعد آن با کارآفرینی زنان برقرار می باشد و در بررسی اینکه کدام یک از ابعاد سرمایه اجتماعی بیشترین تاثیر را بر کارآفرینی زنان دارند، مشخص گردید که در میان ابعاد سرمایه اجتماعی، بعد ساختاری دارای بالاترین تاثیر بر کارآفرینی زنان می باشد و پس از آن بعد شناختی قرار دارد و بعد رابطه ای دارای کمترین تاثیر بر کارآفرینی زنان می باشد.

واژگان کلیدی:

سرمایه اجتماعی^۱، بعد ساختاری^۲، بعد رابطه ای^۳، بعد شناختی^۴، کارآفرینی زنان

^۱. Social Capital

^۲. Structural Dimension

^۳. Relational Dimension

^۴. Cognitive Dimension

فهرست مطالب

ا.....چکیده:.....

ا.....مقدمه:.....

فصل اول: کلیات پژوهش

ا-۱.....مقدمه.....

ا-۲.....تشریح و تبیین موضوع.....

ا-۳.....اهمیت و ضرورت انجام پژوهش.....

ا-۴.....اهداف پژوهش.....

ا-۴-۱.....هدف اصلی پژوهش.....

ا-۴-۲.....هدف فرعی پژوهش.....

ا-۵.....سوال‌های پژوهش.....

ا-۵-۱.....سوال اصلی پژوهش.....

ا-۵-۲.....سوال‌های فرعی پژوهش.....

ا-۶.....تبیین فرضیات پژوهش.....

ا-۶-۱.....فرضیه اصلی پژوهش.....

ا-۶-۲.....فرضیه‌های فرعی پژوهش.....

ا-۷.....روش پژوهش.....

ا-۸.....روش‌های گردآوری اطلاعات.....

ا-۸-۱.....مطالعات کتابخانه‌ای.....

ا-۸-۲.....پژوهش‌های میدانی.....

ا-۹.....روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها.....

ا-۱۰.....جامعه آماری پژوهش.....

ا-۱۱.....روش نمونه‌گیری.....

ا-۱۲.....قلمرو پژوهش.....

ا-۱۲-۱.....قلمرو موضوعی پژوهش.....

۱۲	۱-۱۲-۲) قلمرو زمانی پژوهش.....
۱۲	۱-۱۲-۳) قلمرو مکانی پژوهش.....
۱۲	۱-۱۳-۱) تعریف مفاهیم و اصطلاحات پژوهش.....
۱۲	۱-۱۳-۱) سرمایه اجتماعی.....
۱۳	۱-۱۳-۲) بعد ساختاری سرمایه اجتماعی.....
۱۳	۱-۱۳-۳) بعد رابطه‌ای سرمایه اجتماعی.....
۱۴	۱-۱۳-۴) بعد شناختی سرمایه اجتماعی.....
۱۵	۱-۱۳-۵) کارآفرینی زنان.....

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱۷	۲-۱) مقدمه.....
۱۷	۲-۲) بخش اول- سرمایه اجتماعی.....
۱۷	۲-۲-۱) مفهوم سرمایه.....
۱۸	۲-۲-۲) طبقه بندی انواع سرمایه.....
۱۹	۲-۲-۲-۱) سرمایه فرهنگی.....
۲۰	۲-۲-۲-۲) سرمایه فکری.....
۲۰	۲-۲-۲-۳) سرمایه انسانی.....
۲۰	۲-۲-۲-۴) سرمایه اقتصادی.....
۲۰	۲-۲-۲-۵) سرمایه فیزیکی.....
۲۰	۲-۲-۲-۶) سرمایه اجتماعی.....
۲۱	۲-۲-۳) تعاریف سرمایه اجتماعی.....
۲۲	۲-۲-۴) مقایسه سرمایه اجتماعی با سایر انواع سرمایه.....
۲۵	۲-۲-۵) دیدگاه‌های نظری مفهوم سرمایه اجتماعی.....
۲۷	۲-۲-۵-۱) پیر بوردیو.....
۲۹	۲-۲-۵-۲) جیمز کلمن.....
۳۰	۲-۲-۵-۳) رابرت پوتنام.....

- ۳۲..... نان لین (۴-۵-۲-۲)
- ۳۳..... فرانسیس فوکویاما (۵-۵-۲-۲)
- ۳۴..... نتیجه گیری دیدگاه های نظری مفهوم سرمایه اجتماعی (۶-۲-۲)
- ۳۶..... تئوری های سرمایه اجتماعی (۷-۲-۲)
- ۳۶..... تئوری پیوندهای ضعیف (۱-۷-۲-۲)
- ۳۶..... تئوری شکاف ساختاری (۲-۷-۲-۲)
- ۳۶..... تئوری منابع اجتماعی (۳-۷-۲-۲)
- ۳۶..... عوامل تشکیل دهنده سرمایه اجتماعی (۸-۲-۲)
- ۳۷..... عوامل نهادی (۱-۸-۲-۲)
- ۳۷..... عوامل خودجوش (۲-۸-۲-۲)
- ۳۷..... ویژگی های سرمایه اجتماعی (۹-۲-۲)
- ۳۷..... انتقال پذیری (۱-۹-۲-۲)
- ۳۸..... قابلیت کنترل (۲-۹-۲-۲)
- ۳۸..... قابلیت تعویض (۳-۹-۲-۲)
- ۳۸..... هم افزایی (۴-۹-۲-۲)
- ۳۹..... ابعاد مختلف در مطالعه سرمایه اجتماعی (۱۰-۲-۲)
- ۳۹..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه لینا و وان برون (۱-۱۰-۲-۲)
- ۳۹..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه گروه کندی دانشگاه هاروارد (۲-۱۰-۲-۲)
- ۳۹..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه بوردیو (۳-۱۰-۲-۲)
- ۴۰..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه کلمن (۴-۱۰-۲-۲)
- ۴۰..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه لاکلی (۵-۱۰-۲-۲)
- ۴۰..... ابعاد سرمایه اجتماعی از نقطه نظر موسسه مطالعات استرالیا (۶-۱۰-۲-۲)
- ۴۱..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه لسر و استورک (۷-۱۰-۲-۲)
- ۴۲..... ابعاد سرمایه اجتماعی از دیدگاه ناهایت و گوشال (۸-۱۰-۲-۲)
- ۴۲..... بعد ساختاری سرمایه اجتماعی (۱-۸-۱۰-۲-۲)

- ۴۴.....۲-۲-۱۰-۸) بعدرابطه‌ای سرمایه اجتماعی.....
- ۴۵.....۲-۲-۱۰-۸) بعدشناختی سرمایه اجتماعی.....
- ۴۸.....۲-۲-۱۱) سرمایه اجتماعی در ایران.....
- ۴۸.....۲-۲-۱۲) اثرات مخرب سرمایه اجتماعی.....
- ۵۰.....۲-۳) بخش دوم- کارآفرینی.....
- ۵۲.....۲-۳-۱) تعریف کارآفرینی.....
- ۵۶.....۲-۳) سیر تکاملی مفهوم کارآفرینی.....
- ۵۸.....۲-۳-۳) انواع کارآفرینی.....
- ۵۸.....۲-۳-۳-۱) کارآفرینی فردی.....
- ۵۹.....۲-۳-۳-۲) کارآفرینی گروهی.....
- ۶۰.....۲-۳-۴) ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان.....
- ۶۱.....۲-۳-۴-۱) خودباوری.....
- ۶۱.....۲-۳-۴-۲) کانون کنترل.....
- ۶۲.....۲-۳-۴-۳) خلاقیت.....
- ۶۳.....۲-۳-۴-۴) تحمل ابهام.....
- ۶۵.....۲-۳-۴-۵) خطرپذیری.....
- ۶۶.....۲-۳-۴-۶) نیاز به موفقیت یا توفیق طلبی.....
- ۶۷.....۲-۳-۴-۷) هدایت و رهبری.....
- ۶۷.....۲-۳-۵) عوامل موثر بر کارآفرینی.....
- ۶۷.....۲-۳-۶) فرایند کارآفرینی.....
- ۶۸.....۲-۳-۶-۱) تشخیص فرصت.....
- ۶۸.....۲-۳-۶-۲) تمرکز بر روی فرصت مورد نظر.....
- ۶۸.....۲-۳-۶-۳) تعهد.....
- ۶۹.....۲-۳-۶-۴) ورود به بازار.....
- ۶۹.....۲-۳-۶-۵) راه اندازی کامل و رشد.....

۶۹ بلوغ و توسعه (۶-۳-۲)
۷۰ ارزش (۷-۳-۲)
۷۰ فرهنگ کارآفرینی (۷-۳-۲)
۷۱ کارآفرینی زنان (۸-۳-۲)
۷۲ تعریف کارآفرینی زنان (۹-۳-۲)
۷۳ ضرورت و اهمیت کارآفرینی زنان (۱۰-۳-۲)
۷۵ انگیزه‌های زنان کارآفرین (۱۱-۳-۲)
۷۶ شباهت‌ها و تفاوت‌های زنان و مردان کارآفرین (۱۲-۳-۲)
۷۸ عوامل موثر بر کارآفرینی زنان (۱۳-۳-۲)
۷۸ عوامل فردی (۱-۱۳-۳-۲)
۷۸ عوامل شبکه‌ای (۲-۱۳-۳-۲)
۷۸ عوامل سازمانی (۳-۱۳-۳-۲)
۷۹ عوامل محیطی (۴-۱۳-۳-۲)
۷۹ عوامل موفقیت زنان در کارآفرینی (۱۴-۳-۲)
۸۰ موانع و محدودیتهای کارآفرینی زنان (۱۵-۳-۲)
۸۱ موانع فردی (۱-۱۵-۳-۲)
۸۱ موانع سازمانی (۲-۱۵-۳-۲)
۸۱ موانع محیطی (۳-۱۵-۳-۲)
۸۲ بخش سوم - ارتباط میان سرمایه‌اجتماعی و کارآفرینی (۴-۲)
۸۲ سرمایه‌اجتماعی در کارآفرینی (۱-۴-۲)
۸۳ اهمیت تعاملات اجتماعی در فعالیتهای کارآفرینی (۲-۴-۲)
۸۵ پیشینه تحقیقات خارجی در زمینه ارتباط میان سرمایه‌اجتماعی و کارآفرینی (۳-۴-۲)
۹۸ رابطه میان ابعاد سرمایه‌اجتماعی و کارآفرینی (۱-۳-۴-۲)
۹۹ پیشینه تحقیقات داخلی در زمینه ارتباط میان سرمایه‌اجتماعی و کارآفرینی (۴-۴-۲)
۱۰۸ بخش چهارم - جمع‌بندی و نتیجه‌گیری و مدل مفهومی تحقیق (۵-۲)

۱۰۸.....(۱-۵-۲) جمع بندی و نتیجه گیری

۱۰۹.....(۲-۵-۲) مدل مفهومی

فصل سوم: روش تحقیق

۱۱۱.....(۱-۳) مقدمه

۱۱۱.....(۲-۳) روش تحقیق

۱۱۳.....(۳-۳) طبقه بندی متغیرهای تحقیق

۱۱۳.....(۱-۳-۳) متغیرهای مستقل

۱۱۴.....(۲-۳-۳) متغیرهای وابسته

۱۱۵.....(۴-۳) روایی و پایایی پرسشنامه

۱۱۶.....(۵-۳) روش های تجزیه و تحلیل داده ها

۱۱۷.....(۶-۳) جامعه آماری و روش نمونه گیری

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۱۲۰.....(۱-۴) مقدمه

۱۲۰.....(۲-۴) یافته های پژوهش

۱۲۰.....(۱-۲-۴) تحلیل داده های توصیفی و متغیرهای جمعیت شناختی پژوهش

۱۲۰.....(۱-۱-۲-۴) بررسی توزیع سنی پاسخگویان

۱۲۱.....(۲-۱-۲-۴) توزیع پاسخگویان بر اساس وضعیت تاهل

۱۲۲.....(۳-۱-۲-۴) بررسی توزیع تحصیلی پاسخگویان

۱۲۳.....(۴-۱-۲-۴) توزیع فراوانی مربوط به سابقه راه اندازی کسب و کار

۱۲۴.....(۵-۱-۲-۴) آمار توصیفی ابعاد سرمایه اجتماعی

۱۲۵.....(۶-۱-۲-۴) آمار توصیفی نمرات شاخصهای موثر در کار آفرینی زنان

۱۲۵.....(۲-۲-۴) تحلیل داده ها

۱۲۷.....(۳-۲-۴) تحلیل فرضیه ها

۱۴۲.....(۴-۲-۴) ارائه مدل ساختاری و ترسیم مدل

۱۴۵.....(۵-۲-۴) نمودار ضرایب مسیر

۴-۲-۶) بررسی شاخص‌های نیکویی بر ارزش..... ۱۴۸

فصل پنجم: نتیجه‌گیری پژوهش و ارائه پیشنهادها

۵-۱) مقدمه..... ۱۵۰

۵-۲) خلاصه مسئله پژوهش..... ۱۵۰

۵-۳) یافته‌ها و نتیجه‌گیری..... ۱۵۱

۵-۴) پیشنهادها و راهکارها باتوجه به فرضیه‌های پژوهش..... ۱۶۲

۵-۵) پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آتی..... ۱۶۵

۵-۶) محدودیت‌ها و موانع پژوهش حاضر..... ۱۶۶

منابع..... ۱۶۷

پیوست

پرسشنامه..... ۱۹۲

Abstract..... ۱۹۶

فهرست جداول، نمودارها، اشکال و مدل‌ها

۳۵	جدول شماره ۱-۲) تعریف، اهداف و سطوح عملکردی سرمایه اجتماعی.....
۴۱	نمودار شماره ۱-۲) ابعاد سرمایه اجتماعی از نظر استون.....
۴۲	نمودار شماره ۲-۲) ابعاد سرمایه اجتماعی.....
۴۶	جدول شماره ۲-۲) چکیده ادبیات ابعاد سرمایه اجتماعی.....
۵۲	جدول شماره ۳-۲) ابعاد پژوهشی کارآفرینی.....
۶۰	جدول شماره ۴-۲) ویژگی‌های شخصیتی افراد کارآفرین.....
۶۰	جدول شماره ۴-۲) مدل سرمایه اجتماعی و خلق ارزش، سای و گوشال.....
۶۷	نمودار ۳-۲) فرایند کارآفرینی.....
۸۸	نمودار ۴-۲) مدل سرمایه اجتماعی و خلق ارزش، سای و گوشال.....
۹۵	نمودار ۵-۲) تاثیر سرمایه اجتماعی بر شناخت فرصت، پوهاکا.....
۹۹	نمودار ۶-۲) رابطه بین ابعاد سرمایه اجتماعی و کارآفرینی.....
۱۰۹	مدل مفهومی پژوهش.....
۱۱۳	جدول شماره ۱-۳) متغیرهای مستقل پژوهش.....
۱۱۴	جدول شماره ۲-۳) متغیرهای وابسته پژوهش.....
۱۱۶	جدول شماره ۳-۳) آزمون اعتبار (پایایی) پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ.....
۱۲۰	جدول ۱-۴) توزیع فراوانی مربوط به سن.....
۱۲۱	نمودار ۱-۴) نمودار توزیع سنی پاسخگویان.....
۱۲۱	جدول ۲-۴) توزیع فراوانی مربوط به وضعیت تاهل کارکنان.....
۱۲۱	نمودار ۲-۴) نمودار توزیع پاسخگویان بر اساس وضعیت تاهل.....
۱۲۲	جدول ۳-۴) توزیع فراوانی مربوط به سطح تحصیلات.....
۱۲۳	نمودار ۳-۴) نمودار سطح تحصیلات پاسخگویان.....
۱۲۳	جدول ۴-۴) توزیع فراوانی مربوط به سابقه خدمت.....
۱۲۴	نمودار ۴-۴) نمودار سابقه کاری پاسخگویان.....

- جدول ۴-۵) آمار توصیفی نمرات ابعاد سرمایه اجتماعی..... ۱۲۴
- جدول ۴-۶) آمار توصیفی نمرات شاخصهای موثر در کارآفرینی زنان..... ۱۲۵
- جدول ۴-۷) آزمون کولموگروف- اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها..... ۱۲۶
- نمودار ۴-۵) نمودار فراوانی میزان کارآفرینی..... ۱۲۷
- جدول ۴-۸) آزمون دوربین واتسون..... ۱۲۸
- جدول ۴-۹) آزمون همبستگی رابطه..... ۱۲۸
- جدول ۴-۱۰) ضریب تعیین رگرسیون..... ۱۲۸
- جدول ۴-۱۱) تحلیل واریانس..... ۱۲۹
- جدول ۴-۱۲) معادله خط رگرسیون..... ۱۲۹
- جدول ۴-۱۳) دوربین واتسون..... ۱۳۰
- جدول ۴-۱۴) آزمون همبستگی رابطه..... ۱۳۱
- جدول ۴-۱۵) ضریب تعیین رگرسیون..... ۱۳۱
- جدول ۴-۱۶) تحلیل واریانس..... ۱۳۱
- جدول ۴-۱۷) معادله خط رگرسیون..... ۱۳۲
- جدول ۴-۱۸) آزمون دوربین واتسون..... ۱۳۳
- جدول ۴-۱۹) آزمون همبستگی رابطه..... ۱۳۳
- جدول ۴-۲۰) ضریب تعیین رگرسیون..... ۱۳۴
- جدول ۴-۲۱) تحلیل واریانس..... ۱۳۴
- جدول ۴-۲۲) معادله خط رگرسیون..... ۱۳۴
- جدول ۴-۲۳) آزمون دوربین واتسون..... ۱۳۵
- جدول ۴-۲۴) آزمون همبستگی رابطه..... ۱۳۶
- جدول ۴-۲۵) ضریب تعیین رگرسیون..... ۱۳۶
- جدول ۴-۲۶) تحلیل واریانس..... ۱۳۷
- جدول ۴-۲۷) معادله خط رگرسیون..... ۱۳۷
- جدول ۴-۲۸) آمار توصیفی مربوط به میانگین..... ۱۳۸

- جدول ۴-۲۹) آزمون t گروه‌های مستقل مربوط به مقایسه میانگین..... ۱۳۸
- جدول ۴-۳۰) آزمون دوربین واتسون..... ۱۳۹
- جدول ۴-۳۱) آزمون همبستگی رابطه..... ۱۳۹
- جدول ۴-۳۲) ضریب تعیین رگرسیون..... ۱۴۰
- جدول ۴-۳۳) تحلیل واریانس..... ۱۴۰
- جدول ۴-۳۴) معادله خط رگرسیون..... ۱۴۱
- جدول ۴-۳۵) ماتریس کوواریانس تحلیل عاملی تاییدی سرمایه اجتماعی و کارآفرینی زنان..... ۱۴۲
- جدول ۴-۳۶) ضریب مسیر مدل مفهومی عوامل..... ۱۴۴
- نمودار ۴-۴) نمودار ضرایب مسیر..... ۱۴۶
- جدول ۴-۳۷) شاخص‌های برازش..... ۱۴۷
- جدول ۵-۱) میزان تاثیر هریک از زیرشاخص‌های ابعاد سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی زنان..... ۱۵۶
- جدول ۵-۲) میزان تاثیر هریک از زیر شاخص‌های عوامل موثر بر کارآفرینی زنان..... ۱۵۹

مقدمه:

امروزه با افزایش عدم اطمینان محیطی، تغییرات سریع و چالش‌های جدید جهانی، یکی از راهکارهای مؤثر در جهت تطابق با تحولات مداوم و پیشی گرفتن از رقبا، گرایش به سمت کارآفرینی می‌باشد، چراکه کارآفرینی از منابع مهم و پایان‌ناپذیر جوامع بشری است که به توان و خلاقیت انسانها بازمی‌گردد. در این راستا، افزایش توانایی افراد کارآفرین برای ادامه فعالیت‌های کارآفرینانه، توجه به نقش شبکه‌های اجتماعی و تعامل بین آنها و همچنین در نظر گرفتن سرمایه اجتماعی به عنوان عامل ارتباط دهنده میان شبکه‌های کسب و کار با شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه و تأمین منابع و امکانات لازم در این زمینه، از ضرورت اساسی برخوردار است و در واقع چنین می‌توان بیان نمود که سرمایه اجتماعی یکی از عوامل تاثیرگذار در نهادینه کردن و اعتلای کارآفرینی می‌باشد. توجه به نقش سرمایه اجتماعی در کارآفرینی، زمینه را برای دسترسی به یک چشم‌انداز وسیع در کارآفرینی فراهم می‌آورد و موجب می‌گردد جنبه اجتماعی کارآفرینی و پیوندها و ارتباط‌های میان کارآفرین با محیط به عنوان یک منبع با ارزش مورد توجه قرار گیرد. مبحث کارآفرینی زنان، امروزه موضوعی خاص و مورد توجه در سراسر جهان می‌باشد. در جامعه امروز، که مقوله کارآفرینی به سرعت در حال گسترش می‌باشد، زنان نقش مهم و روبه‌رشدی در زمینه توسعه کسب و کار به عهده گرفته‌اند. گزارش سال ۲۰۰۲، کارآفرینی جهان، که توسط مرکز کارآفرینی کافمن منتشر شده است، تاکید می‌کند کارآفرینی زنان نقش برجسته‌ای در سلامت اقتصاد ملتها دارد (مرکز مطالعات کارآفرینی جهان، ۲۰۰۲). زنان در مدت زمانی کوتاه توانسته‌اند با ورود به عرصه کسب و کار، تحولات عظیمی در توسعه اقتصادی کشورها ایجاد نمایند. چنانچه آمارها نشان می‌دهد فعالیت‌های اقتصادی زنان ۲۵ تا ۳۵ درصد کل فعالیت‌های جهان را تشکیل می‌دهد (کانتور^۶، ۲۰۰۱: ص ۱۱). زنان در کشورهای در حال توسعه، امیداول برای ارتقاء خانواده‌ها و رشد و توسعه کشورهای خود می‌باشند. موفقیت زنان کارآفرین در این جوامع نه تنها سبب سود اقتصادی می‌شود، بلکه منافع اجتماعی و فرهنگی هم ایجاد می‌نماید (سیمور^۷، ۲۰۰۱: ص ۲). از طرف دیگر، تئوری‌های اجتماعی بیان می‌دارد که ساختارهای اجتماعی، محیط کار، خانواده و

⁵ The Global Entrepreneurship Monitor (GEM)

⁶ . Counter

⁷ . Seymour

زندگی اجتماعی ساختاریافته، بر روی دسترسی زنان به فرصتهای شغلی تاثیر داشته و بر عملکرد آنان موثر می باشد. همچنین تبعیض شغل و انتظارات در مورد نقش زنان در خانواده می تواند آنها را در محیطهای صنعتی محدود نماید و نیز بر انگیزه ها، اهداف زنان و ریسک های مالی و تجاری آنها تاثیر می گذارد (آلد ریچ^۸، ۱۹۸۹). در جامعه امروز ایران، افزایش زنان و دختران دانشگاهی، عدم توان جذب این تعداد نیروی تحصیل کرده در بخش دولتی به دلیل ظرفیت کم این بخش و نیز بخش خصوصی موجود به دلیل گستره محدود و نهایتاً امکان استقلال و انعطاف پذیری بیشتر ساعتهای کاری در کسب و کار شخصی که موجب تعادل میان کار و زندگی خانوادگی می گردد، منجر به گرایش بیشتر زنان به راه اندازی کسب و کار شخصی در طی سالهای اخیر شده است (آراستی، ۱۳۸۵: ص ۱۸).

هدف اصلی این پژوهش، بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی و ابعاد آن بر کارآفرینی زنان می باشد. فرض اصلی این پژوهش این است که سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی زنان تاثیر گذار می باشد و به دنبال پاسخ به این سوالات است که آیا سرمایه اجتماعی در فعالیتهای کارآفرینی زنان تاثیر گذار و با آن در ارتباط می باشد و نیز اینکه آیا جنسیت کارآفرینان در دسترسی و دستیابی به سرمایه اجتماعی تاثیر دارد یا خیر. همچنین پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سوالها می باشد که تاثیر هر یک از ابعاد سه گانه سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی زنان و عوامل موثر بر آن به چه میزان می باشد.

در این پژوهش و به منظور بررسی نقش سرمایه اجتماعی در کارآفرینی زنان، ابتدا دو مقوله «سرمایه اجتماعی» و «کارآفرینی زنان» و چگونگی تعامل و ارتباط میان آنها، مورد بررسی قرار می گیرد. در این راستا، نخست ادبیات سرمایه اجتماعی و کارآفرینی زنان و ارتباط میان آنها مورد بحث قرار گرفته است و پس از آن تاثیر سرمایه اجتماعی و ابعاد سه گانه آن (بعد ساختاری، رابطه ای و شناختی) بر جامعه آماری مورد نظر مطالعه می گردد و تاثیر هر یک از این ابعاد بر کارآفرینی زنان ارائه خواهد گردید.

⁸. Aldrich

فصل اول

کلیات پژوهش